

KABAKGİLLERDE KÜLLEME

Erysiphe cichoracearum D.C.,

Sphaerotheca fuliginea (Schlech.) Polacci

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

Kabakgillerde külleme hastalığı etmenleri *Erysiphe cichoracearum* D.C. ve *Sphaerotheca fuliginea* (Schlech.) Polacci'dir.

Bu etmenler konukçu bitkilerin yüzeyinde oluşan beyaz miselleri ve mevsim sonunda meydana gelen siyah küçük noktalar halindeki klaystotesyumları ile tanınır. *Erysiphe* cinsinin klaystotesyum büyüklüğü 90–130 µm'dir. Çok sayıdaki tutunucuları kısa ve dallanmamış olup hafif kahverengidir. Bunlarda oluşan askus adedi 10–25 olup, 65–85 µm uzunluk, 25–50 µm genişliktedir. Her bir askus iki veya üç askospor içerir. Konidiosporları zincir şeklinde birbirine bağlı olup oval şekilli 10x35µm uzunluk ve 15–23 µm genişliktedir. *Sphaerotheca*'nın klaystotesyumu konukçu yüzeyinde meydana gelir. Klaystotesyum büyüklüğü 80–112 µm olup tek askus içerir, askusları 62–80 µm, askosporlar 48x31 µm büyüklüktedir.

Etmen kışı hastalıklı yapraklar üzerinde kışlama formu olan klaystotesyum halinde geçirir. Ertesi yıl bunların çatlaması ile etrafa yayılan askosporlar primer enfeksiyonları oluşturur. Yaz boyunca oluşan konidiosporlar, tarla şartlarında rüzgâr ile seralarda ise konidiosporların hava akımı ile dağılması sonucu sekonder enfeksiyonları oluştururlar. Enfeksiyon için optimum sıcaklık 20–27°C'dir. Etmenin inkübasyon süresi 3–7 gündür. Tarla koşullarında enfeksiyonun gelişimi 38°C'nin üzerinde durur.

2. BELİRTİLERİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Hastalık bitkilerin özellikle yaşlı yapraklarında görülür. Zamanla yeni oluşan yapraklara da geçer. Genellikle konukçularda önce yaprağın üst yüzeyinde parça parça nispeten yuvarlak lekeler belirir sonradan bu lekeler birleşerek yaprağın her iki yüzeyini, yaprak sapını ve gövdeyi kaplar. Önceleri beyaz renkte toz tabakası gibi görünen miseller zaman ilerledikçe esmerleşir (**Şekil 15**). Yapraklar kuruyup dökülür ve bitkide gelişme durur. Bu şekilde ürün kaybına neden olur.

Hastalık kabakgıl yetiştirilen bütün bölgelerde yaygın olarak görülür.

Şekil 15. Kabakgillerde küllenmenin yaprak üstü ve altındaki belirtileri

3. KONUKÇULARI

Hastalık, kabakgillerde (hıyar, kavun, kabak, karpuz) görülmektedir.

4. MÜCADELESİ

4.1. Kültürel Önlemler

Hasattan sonra hastalıklı bitki artıkları ve yabancı otlar toplanarak yakılmalıdır.

4.2. Kimyasal Mücadele

4.2.1. İlaçlama zamanı

İlk hastalık belirtileri görüldüğünde ilaçlamaya başlanır. Hastalığın şiddeti, iklim koşulları ve ilacın etkinlik süresine bağlı olarak ilaçlamaya devam edilmelidir. Günlük sıcaklık ortalamasının 27°C'nin üstünde ve orantılı nemin de %50'nin altında olduğu zamanlarda ilaçlamaya ara verilmelidir.

4.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan “Bitki Koruma Ürünleri” kitabında tavsiye edilen bitki koruma ürünleri ve dozları kullanılır.

4.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamada, hidrolik tarla pülverizatörü, sırt pülverizatörü (mekanik, otomatik, motorlu) veya sırt atomizörü kullanılır.

4.2.4. İlaçlama tekniği

Bitkinin tüm yeşil aksamının ilaçla kaplanması gerekmektedir.